

דף מד.

עין משפט א.ב.ג.

אה"ע סימן ק סעיף יד
עין בסעיף הקודם

עין משפט ד.ה.ו.ז.ח.

ח"מ סימן רמ סעיף א.ב.

א. שני שטרות היוצאים בשם קונה אחד על שדה אחת אם הראשון מתנה והשני מכר לא ביטל השני את הראשון¹, שאני אומר שהשני בא להוסיף אחריות² ואף שאין בו אחריות מפורשת אמרינן אחריות טעות סופר היא. ואם הראשון מכר והשני מתנה, הרי קנה השדה מזמן הראשון ולא כתב לו שטר מתנה אלא כדי ליפות כוחו מצד דין בר מצרא³.

הגה: או לשאר דברים ייפה כוחו שמתנה עדיפא⁴ ממכר.

וצריך שלא יראה בבי"ד רק האחרון שאם מראה שניהם הראשון עיקר⁵. וי"א דאם שטר המכר אחרון, אע"פ שמראה שניהם ביחד שניהם קיימין.

ב. היו שני השטרות במכר או שניהם במתנה אם הוסיף בשני דבר מה הרי הראשון קיים שלא כתב השני אלא לתוספת⁶. ואם לא הוסיף

- ו. רמב"ם פ"ה מזכייה ומתנה הלכה ח' מכתובות מ"ד ע"א. וכדמפרש לה רב פפא בגמ' שם.
- ז. דסתם מתנה אינה באחריות אם לא שכתב בפירוש בשטר. סמ"ע ס"ק ב'.
- ח. בסי' קע"ה סעיף נ"ד נתבאר דבמתנה לא שייך לומר למקבל ועשית הטוב והישר ותשתדל לך במקום אחר, שאחר לא יתן לו במתנה. סמ"ע ס"ק ג'.
- ט. המבוארים בסי' רט"ו סעיף ו'. סמ"ע ס"ק ד'.
- י. שאנו אומרים שלא נכתב השני רק לקנוניא, ודוקא לענין פסידא או לענין פסידא דלקוחות, אבל ודאי יכול לחזור על המוכר.
- כ. מכתובות מ"ד ע"א. ואם הוא שטר מכר ובא לגבות מחמת האחריות גובה עיקר השטר מזמן הראשון והתוספת מזמן השני. כ"כ ה"ה בשם רוב המפרשים בפ"ה מזכיה הלכה ט'. ולא דומה לב' כתובות המבואר באבן העזר בסי' ק' סעיף י"ד דשאני התם כיון שדרך העולם

שום תוספת השני ביטל הראשון, ואין לו אחריות אלא מזמן השני ואילך, וע"כ כל הפירות שאכל מזמן הראשון עד זמן השני מחזירם ל.

הגה: שכיב מרע שאמר תנו מנה לפלוני וחזר אח"כ על דבריו אין לו אלא מנה אחד בלבד כיון שלא אמר בלשון "עוד" מנה.

לכתוב כשמוסיפן וצבי דהיינו ורצה והוסיף לה מדיליה, ומשלא כתב כן ודאי מוכיח שלא נתכוון להוסיף, משא"כ במכר שאין דרך העולם לכתוב כן אמרינן דלהוסיף נתכוון. סמ"ע ס"ק ז'.

ל. והטור חולק וס"ל דאינו נוטל רק פירות שהן בעין, אבל מה שכבר אכל א"צ לשלם. סמ"ע ס"ק ח'.

ואם המוכר מודה ששטר הראשון אמת נוטל הלוקח הפירות אפי' שהן בעין. ואם מת הלוקח ויורשיו מוצאים ב' השטרות טוענים להם שמכרה וחזר ולקחה ולא מריעין שום שטר. ביאורים ס"ק ג'.